

รายงานการวิจัย

การใช้ภูมิปัญญาเชิงบูรณาการเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์แบบมีส่วนร่วม ของกลุ่มผลิต
น้ำอเนกประสงค์ ตำบลสันดอนแก้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง
Participatory Action Research wisdom application to develop value added
product for multi-purpose liquid group

โดย

หัวหน้าโครงการวิจัย : นายณัฐวุฒิ ปัญญา

คณะ : วิทยาการจัดการ

คณะผู้วิจัยร่วม

นางสาวพรนภา บุญนำมา

คณะวิทยาการจัดการ

นายศักดิ์วิทย์ ไบจันทร์

ตำบลสิริราช

นายศรวิวรรณ เกรือยศ

บ้านดำน

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง งบประมาณแผ่นดิน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553

๖๐๐๑๕๓ ๓๓๕

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

248910

รายงานการวิจัย

การใช้ภูมิปัญญาเชิงบูรณาการเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์แบบมีส่วนร่วม ของกลุ่มผลิต
น้ำยาอเนกประสงค์ ตำบลสันดอนแก้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง
Participatory Action Research wisdom application to develop value added
product for multi-purpose liquid group

โดย

หัวหน้าโครงการวิจัย : นายณัฐวุฒิ ปัญญา

คณะ : วิทยาการจัดการ

คณะผู้วิจัยร่วม

นางสาวพรนภา บุญนำมา

คณะวิทยาการจัดการ

นายศักดิ์วิทยา ไบจันทร์

ตำบลสิริราช

นายศรีวรรณ เกรือยศ

บ้านดำน

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง งบประมาณแผ่นดิน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553

การใช้ภูมิปัญญาเชิงบูรณาการเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์แบบมีส่วนร่วม ของกลุ่มผลิต
 น้ำยาอเนกประสงค์ ตำบลสันดอนแก้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง
 Participatory Action Research wisdom application to develop value added
 product for multi-purpose liquid group

บทคัดย่อ

248910

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาบริบทและศักยภาพการใช้ภูมิปัญญาในการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผลิตน้ำยาอเนกประสงค์ (2) เพื่อหาแนวทางและรูปแบบการใช้ภูมิปัญญาเชิงบูรณาการในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์แบบมีส่วนร่วมของกลุ่ม และ (3) เพื่อหามูลค่าเพิ่มจากการใช้ภูมิปัญญาเชิงบูรณาการ ของกลุ่มผลิตน้ำยาอเนกประสงค์ ตำบลสันดอนแก้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีระยะเวลาการศึกษา 1 ปี ประชากรที่ในการศึกษา คือ กลุ่มผลิตน้ำยาอเนกประสงค์ หมู่บ้านด่าน หมู่ 2 ตำบลสันดอนแก้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ได้แก่ ประธานกลุ่ม กรรมการกลุ่ม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ การสังเกต การประชุมสัมมนา กลุ่ม การศึกษาดูงาน และศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การศึกษานี้พบว่ามี (1) เป็นชุมชนที่มีการทำเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก และทำอาชีพเสริมในยามว่างจากการทำเกษตรกรรม สมาชิกในหมู่บ้านมีความสามัคคี มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพหลายกลุ่ม มีสาธารณูปโภคพื้นฐานสะดวกสบาย เศรษฐกิจในชุมชนมีการกระจายรายได้ที่ดี (2) แนวทางที่ใช้ในการพัฒนา คือ การใช้การมีส่วนร่วมให้ความสำคัญด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถคิดได้ ทำได้ ด้วยตัวเอง โดยการระดมความคิดของสมาชิกในกลุ่ม และตัดสินใจร่วมกัน (3) การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ มีการใช้กลยุทธ์ทางการตลาดในการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ การเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย และ การใช้วิธีการส่งเสริมการตลาดที่หลากหลาย สมาชิกมีการพัฒนาตนเอง มีความรู้ทางด้านการตลาดสามารถวางแผนบริหารจัดการธุรกิจได้

Abstract

The participatory action research wisdom application to develop value added product for multi-purpose liquid group was conducted for three objectives. The first purpose is to study context and wisdom application potential in production and development of multi-purpose liquid group. The second purpose is to investigate method and pattern of wisdom application integration to add value into product of the group. And the last one is to create value-added product by wisdom application integration for the group. This research was done in participatory action style, and spent one year time. The population was multi-purpose liquid group, Ban Dan village Moo 2, Son Don Kaew sub-district, Mea-Tha district, Lampang province including the group leader, group committee, group members and other related organizations. The data was collected from interview, observation and group seminar

Regarding to the purposes, the outcome of Ban Dan village circumstance study was most of the villagers were agriculturists who did a part-time job when they were free. This village had some necessary infrastructures. The villagers lived together in unity, and they established some part-time job group, so they got a sufficient income. The suitable method and pattern were to focus on human resource development by self studying, self doing, groupthink, and cooperative making decision. Creating value added product could be done by product modification, channel increase, and various marketing communication application.

Keyword: Participatory Action ,value Added , wisdom

คำนำ

รายงานวิจัยฉบับนี้เกิดจากความต้องการของชุมชนที่ต้องการยกระดับ พัฒนาคุณภาพชีวิต ให้มีความพออยู่พอกิน ไม่เดือดร้อน สามารถทำมาหาเลี้ยงชีพได้อย่างยั่งยืน และอยู่ได้ด้วย ความสามารถของตนเอง และยังเป็นการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ในชุมชนด้วย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่เป็นที่พึ่งทางปัญญาของท้องถิ่นก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ชุมชนมีการพัฒนาที่เร็วขึ้นและมีทิศทางในการพัฒนา กลุ่มผลิตน้ำยาอเนกประสงค์ของ ชุมชนบ้านด่าน หมู่ 2 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้มีการร่วมมือกันทำงาน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มจนสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับในชุมชนและเพิ่มยอดขาย สูงขึ้น ทำให้สมาชิกในกลุ่มมีความพึงพอใจและมีกำลังใจที่จะพัฒนากลุ่มให้มีความเข้มแข็งต่อไป

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย พัฒนาชุมชนตำบลสิริราช นายกเทศมนตรีตำบลสิริราช ผู้ใหญ่บ้านบ้านด่าน หมู่ 2 นักศึกษาผู้ช่วยนักวิจัย และสมาชิกในกลุ่ม ผลิตน้ำยาอเนกประสงค์ทุกคน ที่ทำให้งานวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ณัฐวุฒิ ปัญญา และคณะ

เมษายน 2554

สารบัญ

	เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ		ก
คำนำ		ค
สารบัญ		ง
สารบัญตาราง		ฉ
สารบัญรูปภาพ		ช
บทที่ 1 บทนำ		
	ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
	ขอบเขตพื้นที่	2
	ระยะเวลาดำเนินการ	2
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
	นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		
	บริบทชุมชน	4
	พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548	12
	แนวความคิดเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น	16
	แนวความคิดและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	20
	แนวความคิดการวิจัยแบบมีส่วนร่วม	22
	แนวความคิดการสร้างมูลค่าเพิ่ม	22
	ทฤษฎีความพึงพอใจ	28
	ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาด	30

สารบัญ (ต่อ)

	เรื่อง	หน้า
	กลยุทธ์ทางการตลาด	34
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
บทที่ 3	วิธีดำเนินการศึกษา	
	ขั้นที่ 1 การเตรียมงาน	41
	ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการวิจัย	41
	ขั้นที่ 3 การสร้างความรู้และการพัฒนา	41
	ขั้นที่ 4 การติดตามผลการปฏิบัติงาน	42
	ขั้นที่ 5 การพัฒนาและปรับปรุง	42
	ขอบเขตของการวิจัย	42
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	ส่วนที่ 1 สภาพการดำเนินงานโดยทั่วไป	43
	ส่วนที่ 2 ด้านการบริหารจัดการ การตลาด และเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์	44
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ	
	ด้านการสร้างแนวทางในการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์	48
	ด้านการใช้กลยุทธ์ทางการตลาด	50
	อภิปรายผลการวิจัย	52
	ข้อเสนอแนะ	53
บรรณานุกรม		54
ภาคผนวก		56

สารบัญตาราง

ตารางที่	ชื่อตาราง	หน้า
2.1	แสดงเขตการปกครองของอำเภอแม่ทะ	6
2.2	แสดงจำนวนครัวเรือนแยกตามเพศของประชากร	8

สารบัญภาพ

ภาพที่	ชื่อภาพ	หน้า
2.1	แสดงตราสัญลักษณ์ของเทศบาลตำบลสิริราช	7
2.2	แสดงที่ตั้งของตำบลสันดอนแก้ว	7
2.3	แสดงรูปแบบพฤติกรรมผู้ซื้ออย่างง่าย หรือ SR Model	30
2.4	ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค	30
2.5	กระบวนการซื้อ	32
2.6	พฤติกรรมก่อนการซื้อ	33
4.1	ภาษาที่ใช้ในการผลิต	45
4.2	บรรจุภัณฑ์ก่อนเข้าร่วมโครงการ	46
4.3	ฉลากของผลิตภัณฑ์	46
5.1	อบรมความรู้ด้านการตลาด	48
5.2	การประชุมร่วมกับผู้บริหารเทศบาลตำบลสิริราช	49
5.3	อบรมให้ความรู้แก่กลุ่มผลิตน้ำยาอเนกประสงค์	51
5.4	ผลิตภัณฑ์น้ำยาล้างจานหลังจากเข้าโครงการวิจัย	51